

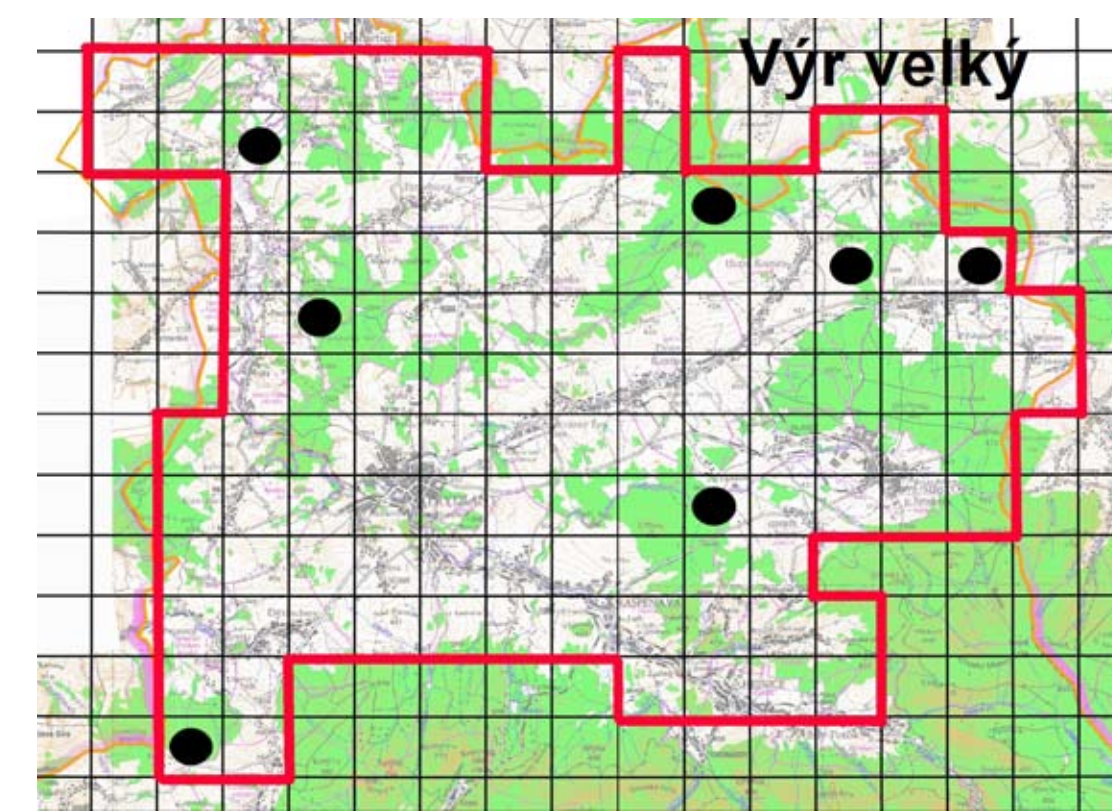
Žluna sedá

Sýc rousný

Sýkora uhelníček

Mapa rozšíření výra velkého na Frýdlantsku

Stavění sítí

Křivka obecná

Linduška rudokrká

Kroužkování a měření na terénní stanici Jizerka

ORNITOLOGICKÉ VÝZKUMY NA LIBERECKU

Výzkum obratlovců, zejména ptáků, patří k důležitým činnostem zoologa Severočeského muzea. V posledních letech je pozornost zaměřena především na dva rozsáhlejší projekty na Frýdlantsku a v Jizerských horách, které zde představujeme.

Mapování hnízdního rozšíření ptáků na Frýdlantsku

Celé území bylo rozděleno na 125 mapovacích čtverců o ploše přibližně 2 km². V každém čtverci bylo provedeno důkladné mapování ptáků. Z dat je možno získat údaje o rozšíření a přibližné početnosti jednotlivých druhů na celém území Frýdlantska, protože zároveň budou vyhodnocena data o zastoupení jednotlivých typů biotopů v každém čtverci a také na každém konkrétním sčítacím bodě. Díky těmto údajům lze odhadnout přibližnou početnost druhů na tomto zajímavém území. Za čtyři roky trvání takového sledování bylo zjištěno několik druhů, o nichž se předpokládalo, že na Frýdlantsku již nehnízdí (pěnice vlašská, strnad zahradní, čejka chocholatá, luňák hnědý) nebo byly nalezeny nové lokality vzácných druhů (strnad luční, bramborníček černohlavý, morčák velký, luňák červený a další). Výzkum byl dokončen v letošním roce a v současné době probíhá zpracování výsledků.

Sledování migrace ptáků v Jizerských horách

Jizerské hory byly již delší dobu známé jako jedno z pohoří, přes které na podzim ptáci přetahují ve značných počtech. Toho v minulosti využívali číhaři a na mnohých místech ptáky chytali. Rozhodli jsme se navázat na jejich tradici, byť pohnutky máme zcela jiné. Zjišťujeme, které druhy, v jakých počtech a v kterém období přeletují přes Jizerské hory. Velké druhy ptáků jsou pozorovány vizuálně, avšak malé druhy je nutno odchyťovat a kroužkovat. Tím můžeme zjistit odkud kam ptáci táhnou, kde mají tahové zastávky, jak dlouho jim tah trvá a také kolika let se dožívají. Je to ovšem velmi dlouhodobá záležitost. Zkušební odchyty proběhly v roce 2004 na Jizerce a poté roku 2005 na Mariánskohorských boudách. Ukázalo se, že mnohem vhodnější je lokalita Jizerka, kde se chytá pravidelně od roku 2006. Odchyty probíhají do speciálních odchyťových sítí, většinou v průběhu dne, za vhodných podmínek také v noci. Celkem bylo odchyceno a okroužkováno 4183 ptáků 50 druhů. Mezi nejzajímavější patří lelek lesní, ledňáček říční, sýc rousný nebo linduška rudokrká – host až z tajgy. První výsledky se začínají dostavovat, takže nyní již víme, že některé druhy od nás letí spíše na západ než na jih, většina pak na jihozápad. Také rychlost migrace některých drobných druhů je zarážející, např. náš nejmenší ptáček – králíček obecný – zvládl doletět do Lucemburska za 10 dní od okroužkování.

